

FAKTY UMP

DWUMIESIĘCZNIK
INFORMACYJNY
NR 6/2019

■ Budowa Collegium Pharmaceuticum

■ Wmurowanie kamienia węgielnego

■ 100 lat farmacji

GŁOSEM REKTORA

Szanowni Państwo!

Pełną parą

Kiedy ponad trzy lata temu podjąłem wyzwanie zarządzania naszą Uczelnią, nie miałem świadomości na jak znaczącą pomoc wielu z Państwa mogę liczyć. Przyjęte cele strategiczne, plany operacyjne, zmiany organizacyjne – to wszystko udaje się nam realizować, nie tylko dlatego, że stajemy się coraz nowocześniejszym uniwersytetem. Przyznam, że wyrażenie udaje się, nie oddaje tak naprawdę istoty rzeczy. Bowiernie rzeczy nie dzieją się same, potrzeba *a verbis ad verbera*. A to Państwa zasługa! Zaangażowanie i codzienna praca całej naszej społeczności akademickiej godne są wyrazów najwyższego uznania. Tym bardziej, że jedziemy pociągiem pociągami, mając do realizacji wiele zadań w krótkim czasie.

Jak burza

Mamy ambicje, by prowadzić badania naukowe, tworzyć naukę w medycynie, farmacji i naukach o zdrowiu. Znaleźliśmy się wśród 20 najlepszych uniwersytetów badaw-

czych w Polsce. I choć nie jesteśmy w pierwszej dziesiątce, to i tak to duży sukces. W latach 2020–2025 otrzymamy corocznie o 2 procent większą subwencję co łącznie da nam ponad 21 mln zł. Te środki przeznaczymy na rozwój nauki. Musimy teraz iść **jak burza** z rozwojem badań i publikacji. Strategia jest jasna – tylko dobre badania naukowe mogą spowodować, że w kolejnej parametryzacji odniesiemy sukces. Dlatego nadal bardzo Państwa proszę o aktywność naukową. Ale o aktywność przemysłaną. Postarajmy się tak zaprojektować i prowadzić badania, by skutkowały one publikacjami w czasopiśmie o dobrej punktacji IF. Szczególnie ważne jest, by naukowiec był jedynym autorem z danej dyscypliny wśród pracowników UMP. Wiem jak duży wysiłek związany jest z podniesieniem efektywności naukowej nas wszystkich. Dlatego już dziś mogę zadeklarować, że w przyszłym roku rozpoczniemy prace nad systemem premiowym dla osób osiągających najlepsze wyniki w publikacjach m.in. według wspomnianych kryteriów.

Cieszy mnie bardzo, że nasze czasopismo *Journal of Medical Science „idzie jak burza”* i uzyskało dofinansowanie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach programu *Wsparcie dla czasopism naukowych*. Uzyskane środki finansowe zapewnią dalszą możliwość rozwoju periodyku, który już dziś należy do grona najlepszych medycznych czasopism akademickich w Polsce.

Z szybkością błyskawicy

Awansowaliśmy w Rankingu Szkół Wyższych Perspektywy 2019, gdzie **z szybkością błyskawicy** przeszliśmy o 9 pozycji zajmując 12 miejsce w rankingu wszystkich uczelni akademickich. Jednocześnie w rankingu Kierunków Studiów kierunku fizjoterapia realizowany na Wydziale Nauk o Zdrowiu po raz drugi z rzędu uplasował się na pierwszym miejscu, uzyskując maksymalną ocenę 100 punktów.

Z szybkością błyskawicy prowadzone są prace budowlane Collegium Pharmaceuticum. Jeszcze nie tak dawno temu wmurowywaliśmy z udziałem Sławomira Gadomskiego, v-ce Ministra Zdrowia akt erekcyjny nowego obiektu, a już dziś konstrukcja budynku zaczyna górować nad pustym doład placem.

Nie zwlekając

Zmieniają się czasy, oczekiwania studentów są coraz bardziej zróżnicowane. Progi naszej uczelni przekracza kolejne pokolenie studentów, ukształtowanych w nowych warunkach społeczno-kulturowych. Dlatego **nie zwlekając**, czeka nas podjęcie dyskusji o dydaktyce. O wprowadzaniu nowoczesnych metod dydaktycznych i analiz treści programowych. Pierwszym tego symptomem jest uruchomione właśnie studio TV wspierające przygotowanie zajęć w formule e-learningu. Chciałbym, żeby naszym wspólnym celem było wdrożenie wykładów zgodnie ze schematem blended-learning. I to już od kolejnego roku akademickiego. Już dziś możemy zapisać się na próbne nagrania, by doskonalić tę formę zajęć. Ważnym wydarzeniem były ostatnie Dni Jakości Kształcenia. Tegoroczne wydarzenie zgromadziło nie tylko wielu uczestników głównej debaty zatytułowanej *Czego uczyć, czy jak uczyć?* Wszystkie warsztaty cieszyły się dużą popularno-

ścią wśród studentów i pracowników. To napawa mnie optymizmem, że wspólnie gotowi jesteśmy do kształtowania jeszcze lepszego środowiska dydaktycznego. Wierzę, że w 2020 roku Dni Jakości będą ogólnouczelnianym świętem dydaktyków, studentów i pracowników wspierających proces kształcenia.

To był intensywny rok pracy. Wszystkich z nas. Podjęte działania optymalizacji kosztów i wzmoczony wysiłek wymagają docenienia. Nie tylko w formie podziękowań. Dlatego też **nie zwlekając**, w oczekiwaniu na wypłatę corocznej trzynastej pensji, została podjęta decyzja o wypłacie wszystkim Pracownikom naszej Alma Matris tzw.

czternastki, dodatkowego wynagrodzenia w wysokości 90 procent pensji podstawowej. Te środki, które trafiły już na Państwa konta niech będą wymiernym podziękowaniem za pozostanie w naszym pociągu pospieszonym, jadącym w kierunku nowoczesnej, dobrej uczelni. Zatem możemy się cieszyć! ■

Nadchodzący czas świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku to dobry moment na życzenia. Najpewniej otrzymają ich Państwo wiele. Zazwyczaj będą to życzenia pomyślności, zdrowia, szczęścia. Proszę zatem pozwolić, że te od Władz Uczelni będą nieco inne.

W 2020 roku życzę naukowcom tego, czego najbardziej im potrzeba: wypełnionych slotów, dydaktykom odwagi przed kamerą, administracji przyjaznych systemów informatycznych, studentom sprawności w zapisywaniu się na fakultety i tworzenia uczelni na miarę XXI wieku, farmaceutom dalszej sprawnej budowy ich nowej siedziby, a nam wszystkim nowego szpitala, o którym więcej w przyszłorocznych Faktach UMP.

Bo zdrowie jest najważniejsze!

Prof. dr hab. Andrzej Tykarski
Rektor

Jubileusz 100-lecia farmacji

Kształcenie farmaceutów na poziomie akademickim, ma w Poznaniu stuletnią tradycję. Z tej okazji 15 listopada 2019 r. odbyła się uroczysta Konferencja Naukowa pt. „100-lecie nauczania farmacji oraz 40-lecie nauczania analityki medycznej w Poznaniu”.

Wzięli w niej udział reprezentanci środowiska farmaceutycznego z całej Polski: dziekani wszystkich wydziałów farmaceutycznych z Polski, reprezentanci przemysłu farmaceutycznego a przede wszystkim farmaceuci z Wielkopolski i społeczność Wydziału Farmaceutycznego naszego Uniwersytetu. W uroczystości uczestniczyli także przedstawiciele władz miasta i regionu, reprezentanci uczelni wyższych Poznania oraz licznie reprezentowane władze naszego Uniwersytetu.

Pierwsza część konferencji poświęcona była jubileuszowi 100-lecia nauczania farmacji i 40-lecia diagnostyki laboratoryjnej. W imieniu JM Rektora profesora Andrzeja Tykarskiego gości przywitał profesor Michał Nowicki Prorektor ds. Nauki i Rozwoju. Mówił o wielowymiarowej symbolice liczby 100 podkreślając, że reprezentuje ona pewną całość i przełom między przeszłą a następną epoką. Wiąza się z tym duże nadzieje i oczekiwania wobec Wydziału Farmaceutycznego w przyszłości.

Dziekan Wydziału Farmaceutycznego, profesor Edmund Grześkowiak mówił o tym, że jubileusz napawa dumą całą wydziałową społeczność. Dzisiejszy autorytet Wydziału Farmaceutycznego, jego renoma, to dorobek wielu pokoleń absolwentów i pracowników na przestrzeni minionych stu lat. Jednym z ważniejszych osiągnięć jest powołanie 15 lat temu studiów anglojęzycznych w dziedzinie farmacji, które stanowią ważny krok w rozwoju Wydziału. Ale całkiem przełomowym wydarzeniem jest rozpoczęcie budowy nowego Collegium Pharmaceuticum, które pomoże na pewno sprostać lepiej wyzwaniom, stawianym przed Wydziałem Farmaceutycznym w przyszłości.

Profesor Lucjusz Zaprutko, Kancelerz Kolegium Nauk Farmaceutycznych i Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego nakreślił trzy obszary rozwoju farmacji w przyszłości. Pierwszy to rozwój farmacji ogólnodostępnej z farmaceutą w roli doradcy chorego. Drugi to połączenie farmacji szpitalnej i klinicznej w kierunku farmacji zindywidualizowanej, dopasowanej do każdego pacjenta. Trzeci obszar to inżynieria farmaceu-

tyczna, czyli badania nad lekiem i jego wytwarzaniem. W tych kierunkach rozwijać będą się nauki farmaceutyczne.

Profesor Anita Magowska wygłosiła wykład pt. „Wydział Farmaceutyczny na przestrzeni jego 100-lecia.” Omówiła genezę powstania Wydziału, przedstawiła sylwetki ludzi, którzy mieli największy wpływ na rozwój nauk farmaceutycznych, rolę Wydziału Farmaceutycznego w okresie międzywojennym w kształceniu farmaceutów, ale także jego udział w rozwoju przemysłu farmaceutycznego w Polsce. Straty jakie poniósł Wydział Farmaceutyczny w wyniku II Wojny Światowej były ogromne i nie tylko o straty materialne chodzi. Podczas wojny zginęło 40 procent pracowników Wydziału. Czas powojenny był więc czasem odbudowy pod każdym względem, ale dzięki ludziom, wybitnym organizatorom życia akademickiego oraz wielkim osobowościom naukowym Wydział Farmaceutyczny naszego Uniwersytetu zawsze był w czołówce krajowej zarówno w dziedzinie kształcenia farmaceutów jak i pod względem osiągnięć naukowych.

Jubileusz 100-lecia stał się okazją do wyróżnienia wielu zasłużonych osób. Odznaczenia państwowe wręczyła Wicewojewoda Wielkopolski Aneta Niestrawska. Otrzymali je:

– Złoty Krzyż Zasługi: prof. dr hab. Beata Stanisław, prof. dr hab. Gerard Nowak i prof. dr hab. Barbara Thiem.

– Srebrny Krzyż Zasługi: dr Arleta Matschay i dr Małgorzata Zielińska-Przyjemka.

– Brązowy Krzyż Zasługi: dr hab. Błażej Rubiś prof. UM, dr hab. Judyta Cielecka-Piontek, prof. UM, dr hab. Edyta Szalek, dr hab. Magdalena Ogrodowczyk, dr hab. Danuta Szkutnik-Fiedler, dr Bartosz Urbaniak i dr Jolanta Długaszewska.

– Medal Srebrny za Długoletnią Służbę: dr Izabela Bolesławska.

Medale 100-lecia Uniwersytetu Poznańskiego otrzymali: prof. dr hab. Witold Seńczuk, prof. dr hab. Wanda Baer-Dubowska, prof. dr hab. Teresa Gierlach-Hladoń, prof. dr hab. Tadeusz Hermann, prof. dr hab. Zenon J. Kokot, prof. dr hab. Zygmunt Koczyński, prof. dr hab. Gerard Nowak, prof. dr hab. Zyta Płotkowiak, prof. dr hab. Maria Rybczyńska, prof. dr hab. Lutosława Skrzypczak, prof. AM dr hab. Dionizy Skwarski, prof. dr hab. Urszula Wrzeciono, prof. dr hab. Barbara Zielińska-Psuja, dr Teresa Adamska, dr Maria Ciupińska, dr Maria Ellnain-Wojtaszek, dr Włodzimierz Adam, dr Ewa Ignatowicz i dr Irene Okulicz-Kozaryn, Eugenia Frencl.

▲ Podczas uroczystości JM Rektora reprezentował Prorektor profesor Michał Nowicki

▲ Wicewojewoda Aneta Niestrawska

▲ Wykład Inauguracyjny wygłosiła prof. Anita Magowska

▲ Podziękowania odebrali przedstawiciele firm farmaceutycznych współpracujących z Wydziałem Farmaceutycznym

◀ Dziekan Wydziału Farmaceutycznego prof. Edmund Grzeskowiak i Kanclerz Kolegium Nauk Farmaceutycznych prof. Lucjusz Zaprutko na ręce Prorektora prof. Michała Nowickiego wręczają Kryształowy Laur

U honorowano także pracowników Dziekanatu. Mgr Beata Słomińska, kierownik Dziekanatu Wydziału Farmaceutycznego, otrzymała Medal Uczelni a Wyróżnienia otrzymały: mgr Magdalena Szczudlak, mgr Kamila Stiller, mgr Ewa Szczerbaczewicz.

W kolejnym punkcie uroczystości dziękowano szczególnie przyjaciół Wydziału wręczając specjalne „kryształowe laury” Pierwsze kryształowe podziękowania otrzymał JM Rektor profesor Andrzej Tykarski. W imieniu Rektora wyróżnienie odebrał Prorektor Michał Nowicki.

Za równie duże zasługi dla Wydziału wyróżnienie odebrał obecny Dziekan Wydziału Lekarskiego, Rektor minionej kadencji, profesor Jacek Wysocki. Kolejne „kryształowe laury” otrzymali: Dyrektor Generalny naszego Uniwersytetu doktor Rafał Staszewski, były Kanclerz Uniwersytetu Medycznego Bogdan Poniedziałek, Wielkopolska Okręgowa Izba Aptekarska, Krajowa Izba Diagnostów Laboratoryjnych, Firma Biofarm Sp.zoo, która nigdy nie odmówiła swojej hojnej pomocy i na każdym kroku efektywnie współpracuje naukowo i organizacyjnie z Wydziałem, Przedsiębiorstwo Farmaceutyczne „Ziołolek”, wspierające Wydział we wszystkich poczynaniach, Firma wspierająca Wydział nie tylko pod względem zaopatrzenia, ale także w zakresie wielu akcji społecznych i działań organizacyjnych Przedsiębiorstwo Witko Group z Łodzi. Spośród osób indywidualnych na szczególne wyrazy uznania zasłużył nasz absolwent a potem pracownik, współtwórca i wieloletni Dyrektor R&D firmy Biofarm, doktor Andrzej Ostrowicz.

Podziękowania złożono także wielu firmom, z którymi Wydział Farmaceutyczny na co dzień współpracuje.

Zwieńczeniem części oficjalnej uroczystości 100-lecia był występ Chóru Uniwersyteckiego pod kierunkiem profesora Przemysława Pałki.

Honorowymi gośćmi jubileuszowej konferencji byli doktorzy honoris causa naszego Uniwersytetu: profesor Oliver Kayser i profesor Roman Lesyk. Specjalne wykłady w części naukowej wygłosili także profesorowie Jerzy Pałka na temat eksperymentalnej farmakoterapii raka i profesor Krysztyna Olczyk na temat nowych opcji diagnostycznych i terapeutycznych w dyslipidemii. ■

▲ Pracownicy dziekanatu wraz z Dziekanem po otrzymaniu wyróżnień

▲ Wicewojewoda Aneta Niestrawska wręczyła odznaczenia państwowe

▲ Jubileusz zgromadził liczną reprezentację farmaceutów

Helena Czechowska

Doktorat honoris causa dla profesora Romana Lesyka

Profesor Roman Lesyk, wybitny specjalista w dziedzinie chemii medycznej i farmaceutycznej, specjalizujący się w projektowaniu leków o potencjalnej aktywności przeciwnowotworowej, przeciwzapalnej, przeciwwirusowej i przeciwbakteryjnej z Narodowego Uniwersytetu Medycznego im. Daniła Halickiego we Lwowie, otrzymał godność doktora honoris causa naszej Uczelni.

Uroczystość wręczenia tytułu odbyła się 14 listopada 2019 r., w przededniu obchodów jubileuszu 100-lecia nauczania farmacji w Poznaniu, których Profesor Roman Lesyk był honorowym gościem.

Uroczystości nadania tytułu doktora honoris causa przewodniczył JM Rektor profesor Andrzej Tykarski.

W swojej laudacji z okazji nadania tego szaczonego tytułu, profesor Edmund Grześkowiak, Dziekan Wydziału Farmaceutycznego powiedział: „Przyjmując w trakcie obchodów jubileuszu 100-lecia Wydziału Farmaceutycznego w poczet doktorów honoris causa naszej Uczelni urodzonego w Samborze pod Lwowem Pana Profesora Romana Lesyka, wieloletniego dziekana Wydziału Farmaceutycznego, prorektora ds. współpracy międzynarodowej, kierownika Katedry Chemii Farmaceutycznej, Organicznej i Bioorganicznej Lwowskiego Narodowego Uni-

▲ Laudację wygłosił prof. Lucjusz Zaprutko, Kanclerz Kolegium Nauk Farmaceutycznych

▲ Doktor honoris causa prof. Roman Lesyk

wersytetu Medycznego im. Daniła Halickiego, dokonujemy bez wątpienia symbolicznego transferu wiekowej historii, tradycji i tożsamości poznańskiej, uniwersyteckiej farmacji z jej teraźniejszością i przyszłością”. Profesor Edmund Grześkowiak podkreślił także ogromne zaangażowanie profesora Romana Lesyka w polsko-ukraińską współpracę, wymianę naukową i kulturalną, której efektem są wspólne badania naukowe, wymiana studentów i pracowników nauki, organizowane seminaria i konferencje naukowe.

Profesor Lucjusz Zaprutko, Kanclerz Kolegium Nauk Farmaceutycznych, przedstawiając sylwetkę profesora Romana Lesyka podkreślił, że najwyższą godnością naszej Uczelni obdarzony został najwybitniejszy naukowiec pracujący aktualnie na Narodowym Uniwersytecie Medycznym im. Daniła Halickiego we Lwowie, najwybitniejszy na całej Ukrainie wśród osób zajmujących się chemią medyczną oraz zajmujący trzecie miejsce w rankingu wszystkich naukowców z dziedziny nauk medycznych w tym kraju. Następnie profesor Lucjusz Zaprutko przypomniał historię bliskich, serdecznych kontaktów między uczelniami, wyznaczanych wspólnymi przedsięwzięciami nauko-

wymi, wymianą studentów i pracowników nauki. Profesor Lesyk współpracuje także z innymi uniwersytetami medycznymi w Polsce ale także z uczelniami w USA, Finlandii, Francji, Danii, Austrii, na Węgrzech, w Rumunii, Gruzji czy Indiach.

Profesor Roman Lesyk, mający tak ogromny dorobek naukowy, jest jednocześnie człowiekiem wielu pasji. Jedną z nich jest muzyka czynnie uprawiana wraz z zespołem muzycznym „Disheveled Feather”, którą to pasję kontynuuje syn Danił. Nietypowym hobby profesora Lesyka jest zbieranie herbacianych łyżeczek z herbami miast, które odwiedza.

W swoim wykładzie wygłoszonym podczas uroczystości nadania godności doktora honoris causa profesor Roman Lesyk przedstawił swoją drogę naukową odwołując się do wybitnych postaci Lwowskiej Szkoły Chemii Farmaceutycznej i Organicznej, omówił współczesne osiągnięcia Lwowskiej Szkoły Chemii Leków. Podziękował za współpracę z naszym Uniwersytetem, której efektem jest ponad 40 artykułów naukowych.

W uroczystości nadania tytułu profesorowi Romanowi Lesykowi towarzyszyła żona Lilia i syn Danił. ■

Helena Czechowska

▲ Honorowy tytuł profesor Roman Lesyk odebrał z rąk JM Rektora prof. Andrzeja Tykarskiego

▲ Od prawej: syn Danił i żona Profesora – Lilia

55. Konkurs Prac Magisterskich Studentów Wydziału Farmaceutycznego

Jak co roku jesienią na Wydziale Farmaceutycznym odbył się Konkurs Prac Magisterskich. Była to już 55 edycja konkursu, który na trwałe wpisał się w tradycję końcowego etapu studiów farmaceutycznych w Poznaniu.

Finałowe spotkanie, swoją obecnością oraz ciepłymi słowami skierowanymi do studentów, uświetnili: Prorektor – prof. dr hab. Ryszard Marciniak, Dziekan Wydziału Farmaceutycznego – prof. dr hab. Edmund Grześkowiak oraz Kanclerz Kolegium Nauk Farmaceutycznych – prof. dr hab. Lucjusz Zaprutko. Jury złożone z doświadczonych pracowników naukowych Wydziału oraz grono studentów wraz z nauczycielami akademickimi – prof. dr hab. Anną Jelińską, prof. dr hab. Tomaszem Goślińskim, prof. dr hab. Janiną Lulek, prof. dr hab. Jaromirem Budzianowskim, a także dr hab. Hanną Tomczak oraz dr Matyldą Kłudkowską – wiceprezesem Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych, stanowili audytorium.

Ten jubileuszowy konkurs, objęty honorowym patronatem przez JM Rektora UMP prof. dr hab. Andrzeja Tykarskiego, w sposób szczególnie włączył się w obchody Jubileuszu 100-lecia uniwersyteckich studiów farmaceutycznych w Poznaniu i 40-lecia kierunku Analityka Medyczna. Wyróżniającą częścią uroczystości były: wystawa fotografii prezentująca 55-letnią tradycję wydziałowych konkursów, wykład pt. „Dlaczego warto dbać o mikrobiom jelitowy?”, który wygłosiła Pani dr hab. Hanna Tomczak, Kierownik Centralnego Laboratorium Mikrobiologicznego Szpitala Klinicznego im. Heliodora Świącieckiego w Poznaniu, a także wspomnienia prof. dr hab. Michała Umbreita, pomysłodawcy i inicjatora tych studenckich konkursów.

Od 1964 roku, corocznie, absolwenci rywalizują o laury konkursowe na Wydziale, aby później, zdobywca I miejsca mógł prezentować wyniki swojej pracy na konkursie ogólnopolskim, organizowanym przez Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne oraz Naukową Fundację Polpharmy.

Konkurs poprowadzili finaliści poprzednich edycji Konkursu Prac Ma-

gisterskich, którzy nadal związani są z naszą Uczelnią – doktorantka, mgr farmacji Anna Stachowiak oraz mgr farmacji Daniel Ziental.

Podczas tegorocznego finału konkursu autorzy przedstawiali wyniki swoich prac w formie interesujących prezentacji zakończonych dyskusją. Jury konkursu wyłoniło trzy najlepsze prace. Zwycięzcami 55. Konkursu Prac Magisterskich zostali absolwenci kierunku farmacja: Miłosz Miedziaszczyk (I miejsce) realizujący pracę w Katedrze i Zakładzie Farmacji Klinicznej i Biofarmacji, Magdalena Olejniczak (II

miejsce), która wykonała pracę w Katedrze i Zakładzie Technologii Postaci Leku oraz Emilia Dybska (III miejsce), która pracę realizowała w Katedrze i Zakładzie Biochemii Farmaceutycznej. Ponadto, w konkursie wyróżniono Annę Hanisch za najlepszą pracę z zakresu badań nad lekiem roślinnym oraz autorki dwóch najlepszych prac z kierunku Analityka Medyczna – Agnieszkę Bień i Magdalенę Małachowską. Laureaci i pozostali finaliści zostali uhonorowani dyplomami i nagrodami, a Dziekan Wydziału Farmaceutycznego – prof. dr hab. Edmund Grześkowiak złożył wszystkim uczestnikom gratulacje i życzenia wielu sukcesów w zdobytym zawodzie farmaceuty. ■

prof. dr hab. Barbara Thiem
Przewodnicząca

55. Konkursu Prac Magisterskich
Wydziału Farmaceutycznego

▲ Od prawej: Prorektor UMP prof. dr hab. Ryszard Marciniak, Prodziekan WF prof. dr hab. Anna Jelińska, prof. dr hab. Michał Umbreit na tle wystawy fotografii prezentującej 55-letnią tradycję wydziałowych konkursów

▲ Laureaci, członkowie Jury, Komitet Organizacyjny, prof. dr hab. Michał Umbreit wraz z Dziekanem – prof. dr hab. Edmundem Grześkowiakiem. Szósty od lewej – laureat I miejsca, Miłosz Miedziaszczyk

Czego uczyć i jak uczyć?

Na te pytania szukali odpowiedzi uczestnicy drugiej edycji Dni Jakości UMP 2019 podczas debaty „W samo południe”. Moderatorami debaty byli: Prorektor ds. Studenckich i Dydaktycznych, prof. Ryszard Marciniak i Dyrektor Generalny dr Rafał Staszewski oraz zaproszeni goście: prof. Kamil Torres z Lubelskiego Uniwersytetu Medycznego i dr Janusz Janczukowicz z Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Debatę poprzedziła ankieta on-line, w której uczestnicy odpowiadali na kilka kluczowych pytań. Na pytanie o priorytety w nauczaniu, 84 procent ankietowanych odpowiedziało że najważniejsze jest to jak uczyć. Na pytanie o ocenę nauczania na naszej Uczelni 43 proc. uczestników oceniło ją dobrze, a 38 proc. — przeciętnie. Zapytano też o to, czy powinien być zastosowany bardziej wyraźny podział między tymi, którzy zajmują się dydaktyką a tymi, którzy zajmują się nauką. 51 procent ankietowanych odpowiedziało że powinien być wyraźny podział, 43 proc. że nie.

Ankieta była tylko wstępem do rozważań nad tym jak uczyć, żeby nauczyć. Profesor Kamil Torres, który kieruje Centrum Symulacji Medycznej na Uniwersytecie Medycznym w Lublinie mówił o tym że studentów kształci się dla przyszłości i to myśl o tym powinna przyświecać edukacji medycznej. Nowoczesne technologie w medycynie są bardzo ważne ale nie można zapominać o pryncypach a te to przede wszystkim właściwa relacja lekarz — pacjent. Dlatego najważniejsze w procesie kształcenia przyszłych lekarzy — zdaniem profesora Kamila Torresa jest; nauczenie właściwej komunikacji z chorym, nawiązywania interakcji i współpracy w zespole, przeniesienie akcentów w nauczaniu na zdrowie społeczeństw i aspekty kulturowe ponieważ to właśnie z tymi problemami będą mierzyć się lekarze w przyszłości. Dlatego potrzebni są lekarze wrażliwi i podatni na zmiany, gotowi do współpracy w obrębie innych zawodów medycznych, ponieważ medycyna to działalność zespołowa. Tym właśnie aspektem powinno się poświęcać więcej uwagi w procesie kształcenia studentów.

Dr Janusz Janczukowicz w swoim wykładzie mówił o edukacji medycznej jako dynamicznym systemie złożo-

nym, który podlega ciągłym zmianom ale osoby w nim uczestniczące powinny być wspólnotą misji i wizji, wiedzieć czego od siebie wzajemnie oczekiwać. Podkreślił także że konieczna jest zmiana perspektywy edukacji medycznej w kierunku edukacji o zdrowiu bardzo szeroko rozumianym, w kontekście zdrowia planety Ziemia i wszystkich organizmów ją zamieszkujących. Zdrowie publiczne to jedno z najważniejszych wyzwań przyszłości dlatego tak ważne jest kształtowanie kompetencji komunikacyjnych studentów po to, żeby w przyszłości potrafili w dbanie o zdrowie zaangażować także pa-

centów. To problem globalny, który już dziś dotyczy wszystkich. Profesor Janczukowicz podkreślał tzw. giętkość systemu nauczania, który daje ludziom samodzielność, prawo do sukcesu ale i porażki, oferuje jasny system wartości, z którym można się identyfikować, uczy empatii zapewnia bezpieczeństwo psychologiczne i dobre samopoczucie.

Następnie rozpoczęła się debata bardziej o tym, nie czego, ale jak uczyć. Dużo miejsca poświęcono roli symulacji medycznej w procesie kształcenia studentów. Dyskutanci przedstawiali różne stanowiska. Konkluzja była taka, że symulacja nie jest ani lepszą ani gorszą metodą nauczania jest tylko jedną z technik, która może przygotowywać do kontaktu z pacjentem. Celem symulacji powinno być nabycie przez studenta odpowiednich umiejętności przed zajęciami

▲ Dyrektor Generalny dr Rafał Staszewski — pomysłodawca ankiet on-line

▲ Moderatorzy debaty dr Janusz Janczukowicz, prof. Kamil Torres, prof. Ryszard Marciniak i dr Rafał Staszewski

▲ Prorektor ds. Studenckich i Dydaktycznych prof. Ryszard Marciniak

▲ Dr Janusz Janczukowicz

▲ Prof. Kamil Torres

klonicznymi. Symulacje medyczne to rodzaj teatru, w którym przerabia się symulowane scenariusze z fantomami lub aktorami. Nabyte umiejętności dopiero trzeba będzie przełożyć na sytuacje rzeczywiste w przychodniach i szpitalach w bezpośrednim kontakcie z prawdziwym pacjentem. Symulacja nie zastąpi nauczania tradycyjnego w kontakcie z nauczycielem – mistrzem.

Podczas debaty zastanawiano się także jak nauczyciele akademicki mają dzielić czas na nauczanie, pracę naukową i leczenie chorych. Najlepszym systemem byłby rodzaj kontraktu, który dawałby możliwość regulowania w czasie obowiązków w tych trzech obszarach. Jest to jednak bardzo trudne bowiem w dobie, kiedy uczelnie medyczne muszą zwiększać nabór na studia i kształcić coraz większą liczbę lekarzy, na nauczycieli akademickich spada coraz więcej obowiązków. W ankiecie podsumowującej debatę na pytanie: co jest największym wyzwaniem w relacji uczeń – nauczyciel zdecydowana większość odpowiedziała: zbudowanie zaangażowania studenta. I to jest wyzwanie dla nauczycieli akademickich.

W podsumowaniu Debaty Prorektor, profesor Ryszard Marciniak podkreślił, że tegoroczne Dni Jakości Nauki obejmowały warsztaty dla nauczycieli akademickich, studentów, także anglojęzycznych, ale także pracowników administracji, którzy powinni mieć świadomość uczestnictwa w procesie edukacji studentów. Podziękował wszystkim, którzy byli zaangażowani w organizację przedsięwzięcia. W szczególności pracownikom Katedry i Zakładu Edukacji Medycznej, Działowi Spraw Studenckich i Dydaktycznych oraz Działowi Promocji i Karier. ■

Helena Czechowska

▲ W dyskusji o roli centrów symulacji medycznej głos zabrał dr Łukasz Gąsiorowski

▲ Uczestnicy debaty

XIII Wielkopolskie Dni Hipertensjologii

Szacuje się, że liczba osób z nadciśnieniem tętniczym na świecie aktualnie wynosi ponad 1 miliard. Wśród osób dorosłych częstość występowania to około 30–45 procent. Częstość ta wzrasta z wiekiem, a ze względu na starzenie się społeczeństwa, wartość ta będzie stale rosła. Statystyki wykazują, że liczba osób z nadciśnieniem tętniczym istotnie wzrośnie osiągając liczbę około 1,5 miliarda w ciągu najbliższych kilku lat.

Temu ważnemu zagadnieniu poświęcona była konferencja XIII Wielkopolskie Dni Hipertensjologii, na której spotkaliśmy się 22 i 23 listopada 2019 r. w Poznaniu. Niezmiennie, jak każdego roku, przewodniczył temu wydarzeniu prof. dr hab. Andrzej Tykarski – JM Rektor Uniwersytetu Medycznego, który uroczystie otworzył spotkanie; organizatorem było wydawnictwo Termedia. Konferencja podzielona była na sześć sesji dydaktycznych oraz sesje satelitarne. Przewodniczącym pierwszej sesji dydaktycznej był prof. dr hab. Krzysztof Narkiewicz. Prof. dr hab. Andrzej Tykarski w swoim wystąpieniu zachęcał do poszukiwania alternatywnych leków do kwasu acetylosalicylowego w prewencji pierwotnej u pacjenta z nadciśnieniem tętniczym jakim może być np. allopurinol. Natomiast prof. dr hab. Krzysztof Narkiewicz rozwił wszelkie wątpliwości słuchaczy na temat ryzyka nowotworowego przy soso-

▲ Wystąpienie Przewodniczącego, prof. dr hab. Andrzeja Tykarskiego

waniu leków hipotensyjnych, jak również przybliżył temat zabiegowego leczenia nadciśnienia tętniczego.

Drugiej sesji przewodniczyła prof. dr hab. Beata Begier-Krasińska. Przedstawiła badanie echokardiograficzne jako istotny element diagnostyki nadciśnienia tętniczego, pomagający w ocenie po-

wikłań sercowo-naczyniowych. O wskazaniach do ABPM oraz licznych trudnościach w przeprowadzaniu tego badania opowiedziała dr Katarzyna Kostka-Jeziorny. O tym, że terapia przeciwkrzepliwa u pacjentów z migotaniem przedsionków z wykorzystaniem dabigatranu jest skuteczniejsza, bezpieczniejsza i wygodniejsza niż leki z grupy VKA zapewniali słuchaczy prof. dr hab. Maciej Lesiak. Natomiast prof. dr hab. Robert Juszkat, omawiając najnowsze standardy w leczeniu udaru mózgu, podkreślił jak ważny w leczeniu udaru jest czas oraz odpowiednia kwalifikacja pacjenta do metody leczenia. Dr Arkadiusz Niklas przedstawił w tej sesji olmesartan jako nowy i korzystny lek dostępny na polskim rynku. Ponadto wszelkie wątpliwości związane z leczeniem pacjenta z nadciśnieniem tętniczym i hipercholesterolemią oraz z problemem leków, które trudno uwzględnić w algorytmach postępowania, a są niezbędne w leczeniu, rozwił w swoich wystąpieniach prof. dr hab. Andrzej Tykarski.

Przewodniczącym ostatniej sesji pierwszego dnia był prof. dr hab. Przemysław Mitkowski. Profesor wygłosił wykład, w którym przekazał praktyczne wskazówki odnośnie terapii przeciwkrzepliwej u pacjentów z migotaniem przedsionków. O farmakoterapii u pacjenta z opornym nadciśnieniem tętniczym opowiedział prof. dr hab. Andrzej Tykarski. Natomiast wszelkie aspekty opieki nad pacjentem z cukrzycą, czyli pacjentem trudnym z wysokim ryzykiem sercowo-naczyniowym przedstawiła dr Katarzyna Kostka-Jeziorny.

▼ Uczestnicy XIII Wielkopolskich Dni Hipertensjologii

Drugi dzień spotkania rozpoczęła czwarta sesja dydaktyczna, której przewodniczącą była prof. dr hab. Krystyna Widecka. W pierwszym wykładzie dr Łukasz Stryczyński przedstawił temat wtórnych przyczyn nadciśnienia tętniczego u młodych pacjentów z nadciśnieniem. Następnie o wspólnych wytycznych trzech towarzystw: Polskiego Towarzystwa Nadciśnienia Tętniczego, Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego oraz Polskiego Towarzystwa Ginekologów i Położników, czyli o nowościach w postępowaniu w nadciśnieniu tętniczym u kobiety w ciąży opowiedziała dr Ludwina Szczepaniak-Chicheł. Dr Artur Radziński w swoim wykładzie na temat bezdechu snownego skupił się przede wszystkim na diagnostyce tej jednostki u pacjentów starszych. Prof. dr hab. Krystyna Widecka odpowiedziała na pytanie: dlaczego w zaleceniach PTNT preferowane są podgrupy leków hipotensyjnych. Ostatni wykład w tej sesji wygłosił pan prof. dr hab. Andrzej Tykarski omawiając wiele możliwości do stosowania perindoprilu – leku z grupy ACE inhibitorów.

Tematyka piątej sesji skupiała się wokół nowych wytycznych PTNT 2019 i porównaniu ich z wytycznymi ESC-ESH 2018. Przewodniczącym sesji był prof. dr hab. Krzysztof Filipiak. Pierwszy wykład dotyczący epidemiologii, oceny ryzyka sercowo-naczyniowego i postępowania diagnostycznego przybliżyła prof. dr hab. Krystyna Widecka. Prof. dr hab. Andrzej Tykarski omówił kwestie leczenia hipotensyjnego z podkreśleniem znaczenia rozpoczynania jak i kontynuowania terapii za pomocą preparatów skojarzonych. Prof. dr hab. Krzysztof Filipiak skupił się na leczeniu hipolipemizującym zgodnie z najnowszymi wytycznymi. Natomiast w wykładzie kończącym tę sesję opowiedział o tym czym się kierować wybierając SPC (ang. single pill combination) w leczeniu nadciśnienia tętniczego.

Przewodniczącą, ostatniej, szóstej sesji była prof. dr hab. Katarzyna Pawlacyk-Gabriel. O zasadach postępowania w nadciśnieniu tętniczym u pacjenta onkologicznego opowiedział dr Dawid Lipski, a o odrębnościach w terapii pacjentów z nadciśnieniem w wieku podeszłym prof. dr hab. Katarzyna Pawlacyk-Gabriel. Wykład kończący konferencję wygłosił prof. dr hab. Zbigniew Krasiński omawiając zagadnienie farmakoterapii w chorobach naczyń z punktu widzenia chirurga naczyniowego.

Każdego roku wykłady licznie gromadzą słuchaczy i już dziś zapraszamy Państwa na kolejne, XIV Wielkopolskie Dni Hipertensjologii. ■

Katarzyna Piotrowska,
Martyna Pakuła

Nowatorski projekt w hematologii

Terapia z zastosowaniem komórek CAR-T (Chimeric Antigen Receptor T-cell) to przełomowa metoda leczenia nowotworów oparta o adoptywną immunoterapię komórkową. W procesie leczenia wykorzystuje się własne limfocyty T pacjenta, które poddaje się w warunkach ex vivo manipulacji genetycznej, prowadzącej do ekspresji receptora CAR specyficznego dla antygenów guza nowotworowego. Tak przeprogramowane limfocyty T po dożylnym podaniu choremu ulegają ekspansji, rozpoznają komórki nowotworowe i niszczą je.

Obecnie na świecie prowadzi się ponad 400 badań z wykorzystaniem komórek CAR-T w leczeniu różnych nowotworów. Najbardziej zaawansowane badania dotyczą jednak nowotworów hematologicznych.

Wysoka skuteczność terapii CART w leczeniu opornych i nawrotowych postaci agresywnych chłoniaków B-komórkowych oraz ostrej białaczki limfoblastycznej u młodych pacjentów doprowadziła do rejestracji w powyższych wskazaniach dwóch pierwszych produktów leczniczych wykorzystujących technologię CAR-T. Yescarta® (akcykabtagen cytoleucel, Gilead/Kite) zarejestrowana została do leczenia agre-

sywnych chłoniaków B-komórkowych, natomiast Kymriah® (tisagenlecleucel, Novartis) do leczenia chłoniaka rozlanego z dużych komórek B (DLBCL) i ostrej białaczki limfoblastycznej.

Klinika Hematologii i Transplantacji Szpiku naszego Uniwersytetu jako pierwszy ośrodek w Polsce pozytywnie przeszła państwowy proces akredytacyjny do pobierania autologicznych limfocytów przeprowadzony przez Ministerstwo Zdrowia, a także uzyskała międzynarodową akredytację firmy Gilead/Kite na proces pobierania i wysyłania limfocytów autologicznych oraz odbioru, przechowywania i przetwarzania leku Yescarta®. Umożliwiło to przeprowadzenie w dniu 25 października 2019 pierwszej na terenie Polski separacji limfocytów od pacjenta z opornym/nawrotowym DLBCL w celu zastosowania terapii CAR-T. Podanie zmodyfikowanych limfocytów – leku Yescarta® – odbyło się w końcu listopada 2019 roku. ■

Dr hab. Lidia Gil

▲ Zespół pracujący nad projektem

Projekt ORBIS

Realizacja międzynarodowego i międzysektorowego projektu ORBIS w ramach programu Horizon 2020 – MSCA-RISE (grant nr 778051, kwota: 2,268 mln euro) trwa od 1 marca 2018 r. Koordynowanie przez Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu prac zespołu skupiającego przedstawicieli dziesięciu instytucji partnerskich z siedmiu krajów jest nie tylko zaszczytem, ale przede wszystkim wielkim wyzwaniem i nowym doświadczeniem.

W ostatnich miesiącach osiągnięte zostały 3 kamienie milowe, kluczowe dla losów projektu, w tym decyzji o kontynuowaniu finansowania przez Komisję Europejską.

1st ORBIS Summer School and Workshop on Pharmaceutical Preformulation and Processing

Spotkanie odbyło się w dniach 12–14 czerwca 2019 w Dublinie, a jego gospodarzami byli beneficjenci projektu: Trinity College Dublin (reprezentowany przez prof. Lidię Tajber) oraz firma APC Ltd. (dr Sharon Davin). Za część warsztatową odpowiedzialne było ukraińskie przedsiębiorstwo Farmak (dr Irina Nagorichna).

W pierwszym i drugim dniu pobytu w stolicy Irlandii 65 uczestników wydarzenia miało okazję wysłuchać kilkunastu interesujących wykładów z zakresu preformulacji, inżynierii cząstek i fizyki ciała stałego, tj. z obszarów wiedzy o istotnym znaczeniu podczas projektowania i rozwoju stałych postaci farmaceutycznych leku. Poza pogłębieniem wiedzy teoretycznej organizatorzy Szkoły zapewnili naoczne zapoznanie się z warsztatem badawczym i możliwościami rozwoju naukowego w *The School of Pharmacy and Pharmaceutical Sciences, Trinity College Dublin*. Niewątpliwie atrakcje drugiego dnia stanowiły zarówno prezentacje posterowe wyników badań przeprowadzanych podczas staży naukowych przez partnerów projektu, jak i wizyta w siedzibie firmy APC Ltd. – innowacyjnego przedsiębiorstwa zajmującego się badaniami i rozwojem procesów syntezy, krystalizacji i inżynierii cząstek substancji aktywnych.

Ostatni dzień wydarzenia poświęcony był warsztatom, podczas których pracownicy firmy Farmak przedstawili przegląd różnicowanych aspektów rozwoju technologicznego produktów leczniczych, wykorzystując doświadczenie oraz praktyczne studia przypadków z codziennej pracy jednej z wiodących firm farmaceutycznych Ukrainy.

Poza merytorycznymi aspektami, w pamięci uczestników wyjazdu do Dublina na długo pozostanie atrakcyjny wieczór integracyjny w typowej irlandzkiej restauracji *Fade Street Social* oraz wizyta w *Old Library*, w której zdeponowana jest m.in. *Book of Kells Christian Gospels*, narodowy skarb z początku IX w.

2nd ORBIS Summer School and Workshop on Oral Dosage Forms

Druga z cyklu czterech szkół i warsztatów, zaplanowanych do realizacji w ramach projektu, odbyła się w dniach 18–20 września 2019 w Helsinkach. Jej organizatorami byli kolejni beneficjenci ORBIS, tj. Uniwersytet w Helsinkach (prof. Anne Juppo i prof. Claire Strachan) oraz firma Zentiva z Pragi (dr Aleksandra Dumicic).

▲ Helsinki – pierwsza minitabletka

Spośród 75 uczestników wydarzenia znaczącą część stanowili reprezentanci naszej Uczelni, głównie byli lub przyszli stażyści ORBIS. W pierwszym dniu bogaty program wykładów poświęcony był przede wszystkim tematyce dostarczania leków do organizmu drogą doustną, w tym znaczeniu form amorficznych, nanokryształów i innych nowoczesnych technologii prowadzących do zwiększenia biodostępności trudno rozpuszczalnych substancji aktywnych. W drugim dniu wykłady prezentowane przez wybitnych specjalistów

akademickich, jak również tych pracujących w przemyśle farmaceutycznym, dotyczyły zagadnień związanych z technologią wytwarzania i zastosowaniem minitabletek, nowoczesnej postaci leku przeznaczonej m.in. dla pacjentów pediatrycznych. Dodatkową atrakcją, szczególnie dla młodych naukowców (*Early Stage Researchers*, wg nomenklatury programu RISE) była sesja posterowa. Stanowiła ona nie tylko okazję do zaprezentowania wyników badań uzyskanych podczas kolejnych wyjazdów stażowych, ale również do merytorycznej dyskusji zarówno z przedstawicielami świata nauki, jak i renomowanych firm farmaceutycznych. Wszyscy uczestnicy Szkoły mieli również okazję zwiedzać budynek i laboratoria Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu w Helsinkach (63 miejsce w rankingu najlepszych uniwersytetów w skali globalnej na tzw. liście szanghajskiej), gdzie zapoznawali się ze specyfiką kształcenia na kierunku farmacja oraz warsztatem naukowym i kierunkami badań realizowanych w kampusie uniwersyteckim. Dla młodych naukowców (i nie tylko) reprezentujących wszystkich konsorcjantów w ostatnim i jednocześnie trzecim dniu szkoły przeprowadzone zostały demonstracje praktyczne i warsztaty na temat wytwarzania minitabletek, procesu suszenia rozpyłowego czy obrazowania techniką CARS. Wyjątkowym punktem spotkania w Helsinkach była integracyjna wizyta w saunie fińskiej z możliwością kąpieli w Bałtyku zakończona wspólną biesiadą w przylegającej do sauny restauracji.

Niewątpliwie wizyta w stolicy Finlandii, podobnie jak wizyta w Dublinie, dostarczyła wszystkim wielu pozytywnych emocji i doświadczeń naukowych, a zapadła w pamięć jako kolejne udane i perfekcyjnie zorganizowane spotkanie uczestników projektu ORBIS.

Mid-Term Meeting ORBIS

To niezwykle ważne wydarzenie, szczególnie z punktu widzenia naszego Uniwersytetu jako koordynatora projektu ORBIS, odbyło się w dniach 25–26 września 2019 w Poznaniu. Miało ono charakter sprawozdawczo-organizacyjny i uczestniczenie w nim było obowiązkiem wszystkich beneficjentów projektu oraz instytucji partnerskiej. Udział pani Berty Vizcarra-Mir, przedstawicielki *Research Executive Agency (REA)* z Brukseli, nadał temu wydarzeniu charakter swoistej hospitalizacji/audytu. Jego przebieg i wyniki miały istotne znaczenie dla podjęcia przez Komisję Europejską decyzji o kontynuowaniu finansowania projektu.

Spotkanie z przedstawicielką Komisji Europejskiej rozpoczęło się już 25 września br., kiedy to miało miejsce wydarzenie towarzyszące: *Z badaniami i innowacjami dookoła świata. Projekty międzynarodowej wymiany pracowników w praktyce. Marie Skłodowska-Curie Action, Research and Innovation Staff Exchange (RISE)*, współorganizowane przez Regionalny Punkt Kontaktowy Programów Ramowych UE w Poznaniu oraz naszą Uczelnię. Podczas tego spotkania zaprezentowano możliwości wymiany kadry specjalistycznej w programie RISE oraz przedstawiono najważniejsze doświadczenia i korzyści płynące z realizacji projektu zarówno dla jego uczestników, jak i naszej Uczelni, koordynatora projektu.

Zasadniczy Mid-Term Meeting (MtM) projektu ORBIS miał miejsce w Centrum Kongresowo-Dydaktycznym naszej Uczelni w dniu 26 września br. Uczestniczyło w nim łącznie 87 przedstawicieli wszystkich partnerów z Polski, Niemiec, Irlandii, Finlandii, Czech i Ukrainy, instytucji partnerskiej z USA oraz wspomniana wyżej przedstawicielka Komisji Europejskiej. W spotkaniu wzięło również udział 3 członków niezależnego, honorowego *Ethics Advisory Board*, wspierającego podejmowanie decyzji w obszarze bioetycznych aspektów badań realizowanych przez stażystów. Miłą niespodzianką dla uczestników wydarzenia była premierowa prezentacja pierwszego 2,5-minutowego filmiku promującego ORBIS (dostępny <http://www.orbisproject.eu>). Rozpoczęcie MtM uświetnił swą obecnością prof. dr hab. Michał Nowicki, prorektor ds. Nauki i Rozwoju, który przywitał uczestników spotkania w imieniu władz naszej Uczelni. Kolejno głos zabrały prof. Janina Lulek-koordynator projektu oraz pani Berta Vizcarra-Mir z REA, witając uczestników i życząc owocnego przebiegu tego istotnego dla projektu wydarzenia. Poprowadzone przez dr Katarzynę Kosicką (UMP) *Round the table introduction* pozwoliło na poznanie się reprezentantów poszczególnych instytucji i wpłynęło na dalszą niezwykle miłą atmosferę spotkania. Jako że głównym celem MtM były m.in. ocena postępów w realizacji projektu, przybliżenie napotkanych problemów na etapie zarządzania oraz wdrożonych ich rozwiązań, kolejne części spotkania poświęcone były w części *General status of the project and the WP implementation* wystąpieniom i prezentacjom liderów pakietów badawczych (WP1-WP3), a w części *Training, Transfer of Knowledge & Networking* lidera pakietu szkole-

▲ Otwarcie Mid-Term Meeting – Prorektor prof. Michał Nowicki

niowego (WP4). Prelekcje liderów poszczególnych pakietów znalazły cenne uzupełnienie w wystąpieniach stażystów, którzy z osobistej perspektywy podzielili się nie tylko wynikami przeprowadzonych badań i efektami szkoleń w ramach pakietów WP1-WP-4, ale również refleksjami na temat rozwiniętych kompetencji, nowych umiejętności i nawiązanych relacji zawodowych. Osobna kategoria wystąpień dotyczyła *Management & Impact* i obejmowała wystąpienia liderów pakietu WP5 (*Management*) oraz WP6 (*Dissemination and impact*) a także WP7 (*Ethics*). Na podkreślenie zasługuje znacząca rola dr Katarzyny Kosickiej (dyrektor *Training Committee* ORBIS, UMP), oraz dr hab. Piotra Rudzkiego (dyrektor *Steering Committee* ORBIS, Instytut Farmaceutyczny), przewodniczących sesji, którzy profesjonalnie prowadzili poszczególne części

▲ Przedstawiciel REA Berta Vizcarra-Mir

MtM i dbali o utrzymanie atmosfery wpływającej na dobry odbiór spotkania nie tylko przez realizatorów projektu, ale przede wszystkim przez naszego gościa z Komisji Europejskiej. Kluczowym elementem MtM była również bezpośrednia rozmowa pani Berty Vizcarra-Mir ze stażystami, którzy powrócili z wyjazdów i dzielili się z nią swoimi wrażeniami i doświadczeniami z pobytu w instytucjach goszczących.

Całe spotkanie zakończyło się owocną dyskusją i bardzo pozytywnym podsumowaniem ze strony przedstawicielki Unii Europejskiej, które zostało odebrane jako motywujący sygnał w kierunku dalszej współpracy w realizacji tak ważnego i prestiżowego dla naszego Uniwersytetu projektu europejskiego, jakim jest ORBIS. ■

prof. Janina Lulek
wraz z Zespołem Projektu ORBIS

▲ Uczestnicy Mid-Term Meeting

Prawne aspekty badań klinicznych

W dniu 29 października 2019 r. w Ortopedyczno-Rehabilitacyjnym Szpitalu Klinicznym im. Wiktora Degi odbyła się konferencja naukowa pt. „Badania kliniczne w świetle obowiązujących przepisów prawa”.

Wydarzenie, zorganizowane przy współpracy z Fundacją NeuroStArt oraz dzięki wsparciu finansowemu Miasta Poznania, zostało objęte patronatem honorowym Prezydenta Miasta Poznania oraz JM Rektora Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. W Komitecie Organizacyjnym, któremu przewodniczył Zastępca Dyrektora ds. Badań Klinicznych Szpitala – prof. dr hab. Włodzimierz Samborski, czynnie uczestniczyli również dr n. med. Rafał Staszewski – Dyrektor Generalny Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, przedstawiciel Rady Agencji Badań Medycznych, dr n. med. Przemysław Daroszewski – Dyrektor Szpitala oraz mgr Katarzyna Magdulska – Specjalista ds. Administracyjnych, Badań Klinicznych i Naukowych Szpitala.

Konferencję otworzyli: Dyrektor Szpitala – dr n. med. Przemysław Daroszewski oraz Zastępca Prezydenta Miasta Poznania – Jędrzej Solarski, którzy po przywitaniu przybyłych gości, podkreślili rolę, jaką odgrywają badania kliniczne w rozwoju medycyny i zwiększeniu dostępności dla pacjentów nowoczesniejszych metod leczenia.

Czynny udział w konferencji wzięli przedstawiciele nauki: dr n. med. Rafał Staszewski, który opowiedział o wyzwaniach, jakie stawia przed nami rynek badań klinicznych w 2020 r., dr n. med. Przemysław Daroszewski oraz prof. dr hab. Włodzimierz Samborski – którzy jako przedstawiciele Dyrekcji Ortopedyczno-Rehabilitacyjnego Szpitala Klinicznego im. Wiktora Degi Uni-

▲ Prof. Włodzimierz Samborski

▲ Zastępca Prezydenta Poznania Jędrzej Solarski

wersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu zaprezentowali powstały w 2018 r. Dział Terapii Biologicznej z Ośrodkiem Badań Klinicznych funkcjonujący na terenie Szpitala, a także przedstawili wady oraz zalety realizacji badań klinicznych w publicznych jednostkach opieki zdrowotnej jakimi są szpitale. Następnie głos

zabrał prof. dr hab. Mariusz Korkosz, który jako przedstawiciel Polskiego Towarzystwa Reumatologicznego i główny badacz w wielu badaniach klinicznych realizowanych na terenie Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie, gdzie piastuje stanowisko kierownika Oddziału Reumatologii, wygłosił referat na temat zalet i ograniczeń realizacji badań klinicznych w reumatologii. Kolejną prezentacją dotyczyła badań klinicznych w ortopedii. Wygłosił ją dr hab. Tomasz Trzeciak – Kierownik Kliniki Ortopedii i Traumatologii Ortopedyczno-Rehabilitacyjnego Szpitala Klinicznego im. Wiktora Degi.

Kolejną sesję otworzyła mec. Joanna Badke – przedstawicielka Kancelarii Adwokatów i Radców Prawnych P. J. Sowisło & Topolewski, która opowiedziała zebranym o prawnych aspektach realizacji badań klinicznych. Następnie referat wygłosił dr hab. Dominik Dytfeld – przedstawiciel Katedry i Kliniki Hematologii i Transplantacji Szpiku, członek Polskiej Grupy Szpiczakaowej. Prezentacja doc. Dytfelda dotyczyła niekomercyjnych badań klinicznych.

Na zakończenie konferencji wystąpili przedstawiciele firm farmaceutycznych i ubezpieczeniowych, którzy opowiedzieli o nowoczesnych badaniach klinicznych i ich rozwoju w przyszłości, także o ubezpieczeniach w badaniach klinicznych.

Konferencja miała na celu przedstawienie możliwości prowadzenia badań klinicznych oraz rozszerzenia informacji na temat korzyści płynących z ich realizacji zarówno dla pacjenta, jak i samego ośrodka. Celem organizatorów była również promocja samego ośrodka badań klinicznych – Ortopedyczno-Rehabilitacyjnego Szpitala Klinicznego im. Wiktora Degi, w którym w październiku ubiegłego roku otwarty został nowoczesny Dział Terapii Biologicznej z Ośrodkiem Badań Klinicznych. Projektując jego pomieszczenia, uwzględniono specyfikę prowadzenia badań klinicznych, tworząc zaplecze techniczne wyposażone w nowoczesny sprzęt niezbędny przy ich prowadzeniu (lodówki, zamrażarki, infrastruktura techniczna do przyjęcia i badania pacjentów, miejsce pobierania materiału biologicznego, część administracyjna, archiwum).

Konferencja stanowiła okazję do wymiany poglądów w zakresie istniejących przepisów prawa dotyczących badań klinicznych, koniecznego zakresu ich zmian, a także ich dalszego rozwoju. ■

Katarzyna Magdulska

▼ Prezydium Konferencji

Przyszłość farmako-ekonomiki

O przyszłości leczenia farmakologicznego, jego kosztów i możliwości systemu opieki zdrowotnej w tej dziedzinie dyskutowali uczestnicy VII Ogólnopolskiej Konferencji Naukowo-Szkoleniowej pt. „Farmakoekonomika szansą na zbilansowanie wydatków systemu opieki zdrowotnej w Polsce”, która odbyła się 22 listopada na naszym Uniwersytecie.

Organizatorem Konferencji, w której wzięli udział goście z Polski i zagranicy, była Katedra i Zakład Farmakoekonomiki i Farmacji Społecznej. W tematykę Konferencji wprowadziła uczestników profesor Elżbieta Nowakowska, Kierownik Katedry i Przewodnicząca Komitetu Naukowego. Podkreśliła, że nad wieloma założeniami wdrażanej strategii lekowej państwa dyskutowano podczas wcześniejszych konferencji. Dodała, że aktualne tematy to problem cyberbezpieczeństwa w związku z postępującą informatyzacją systemów w opiece farmaceutycznej, ale także dostępność leków, kontrola ich obiegu, nowelizacja prawa farmaceutycznego oraz ustawa o zawodzie farmaceuty. Następnie przywitani uczestników: Prorektor ds. Promocji i Współpracy z Regionem, profesor Michał Musielak, Dziekan Wydziału Farmaceutycznego, profesor Edmund Grzeszkowiak i Kanclerz Kolegium Nauk Farmaceutycznych, profesor Lucjusz Zaprutko.

Wykład inauguracyjny wygłosił profesor Wim G.Goettsch z Uniwersytetu w Utrechcie. Pierwszy panel angloję-

▲ Gości Konferencji przywitani Prorektor, prof. Michał Musielak, Dziekan Wydziału Farmaceutycznego, prof. Edmund Grzeszkowiak i Kanclerz Kolegium Nauk Farmaceutycznych, prof. Lucjusz Zaprutko

▲ Prof. Elżbieta Nowakowska

zyczny poświęcony przyszłości w ochronie zdrowia prowadzili: profesor Marcin Czech Kierownik Zakładu Farmakoekonomiki Instytutu Matki i Dziecka oraz dr Tomasz Zaprutko z Katedry i Zakładu Farmakoekonomiki i Farmacji Społecznej naszego Uniwersytetu.

Następna sesja dyskusyjna pt. Medycyna personalizowana — bezpieczeń-

▲ Prof. Wim G.Goettsch

stwo a wartość zdrowia prowadzona była przez profesor Elżbietę Nowakowską i dr Beatę Jagielską. Przedstawiono programy lekowe dotyczące raka piersi, stwardnienia rozsianego, astmy, czy globalną strategię zapobiegania grypie. Mówiono także o racjonalizacji leczenia na podstawie doświadczeń skandynawskich a także o tym, że innowacje w medycynie mają przede wszystkim służyć pacjentom, maksymalizując skuteczność terapii ale szanując potrzeby pacjenta.

Panel trzeci Konferencji poświęcony był bezpiecznym systemom zarządzania w aptece, szpitalu czy przychodni. Sesji tej przewodniczyli: profesorowie Olha Zaliska i Henryk Mruk.

Sesja czwarta dotyczyła cyberbezpieczeństwa w placówkach ochrony zdrowia. Jej moderatorami byli: dr Wojciech Wysoczański i dr hab. Krzysztof Kus. ■ **hc**

▲ Zebranych przywitała prof. Jolanta Dorszewska

▲ Prof. Grzegorz Dworacki

Młodzież w świetle nauki

Kilkuset licealistów z 15 liceów ogólnokształcących Poznania i Wielkopolski wzięło udział w konferencji z cyklu Młodzież w Świecie Nauki poświęconej postępom w medycynie. Spotkanie odbyło się 8 października br. w CKD.

Wszystkich zebranych przywitała profesor Jolanta Dorszewska, Pełnomocnik Rektora ds. współpracy ze szkołami średnimi. Wykład inauguracyjny na temat postępów medycyny i farmacji poznańskiej z perspektywy stulecia wygłosiła profesor Anita Magowska. Młodzi słuchacze zainteresowani w przyszłości studiowaniem na kierunkach medycznych mogli dowiedzieć się jak przebiegała organizacja studiów medycznych i farmaceutycznych po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, z jakimi trudnościami musieli mierzyć się pionierzy tych działań, organizując studia uniwersyteckie. Profesor Anita Magowska przedstawiła w skrócie sylwetki luminarzy nauk medycznych i farmaceutycznych tamtych lat.

Następnie uczestnicy konferencji wysłuchali wykładów zaproszonych gości. Profesor Grzegorz Dworacki z Katedry i Zakładu Immunologii Klinicznej mówił o znaczeniu układu odpornościowego i jak o niego dbać. O wymagającej specjalności lekarskiej jaką jest chirurgia dziecięca mówił profesor Jerzy Harasymczuk z Katedry i Kliniki Chirurgii, Traumatologii i Urologii Dziecięcej. O znaczeniu badania echokardiograficznego w diagnostyce chorób serca mówił dr hab. Andrzej Minczykowski z Katedry i Kliniki Intensywnej Terapii Kardiologicznej i Chorób Wewnętrznych.

W sesji młodych pracowników nauki przedstawiono codzienne wyzwania w neurochirurgii (dr Jeremi Kościński), możliwości chomoprewencyjne porostów w odniesieniu do komórek raka jelita grubego (mgr Katarzyna Papierska) oraz nowe spojrzenie na chorobę Alzheimera (dr Michał Predecki).

Podczas konferencji odbył się konkurs wiedzy licealistów na temat 100-letniej historii Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu. ■ **hc**

▼ Wykładów wysłuchało kilkuset licealistów

Inauguracja Małego Medyka

Kolejna inauguracja Projektu Mały Medyk odbyła się 29 października. Dzieci z 15 szkół podstawowych Poznania i Wielkopolski, które uczestniczą w projekcie złożyły ślubowanie i zostały symbolicznie przyjęte w poczet naszej akademickiej społeczności.

W tym roku w zajęciach w ramach Projektu Mały Medyk Polska Akademia Dzieci bierze udział blisko 400 uczniów z Poznania i Wielkopolski.

Program obejmuje uczestnictwo w comiesięcznych spotkaniach wykładowych, które prowadzą wykładowcy z naszego Uniwersytetu.

Młodzi medycy prowadzą także prace nad projektami badawczymi w każdej grupie, na zakończenie których odbywa się prezentacja projektów w szkołach i nagrodzenie wybranych. Każda grupa szkolna ma za zadanie stworzyć i zaprezentować własny projekt badawczy. Projekty są realizowane pod opieką nauczycieli, przy wsparciu opiekuna naukowego przydzielonego przez organizatora Projektu. Projekty podlegają ocenie pod względem wartości merytorycznych, innowacyjności, samodzielności uczniów przygotowujących Projekt oraz sposobu prezentacji. Za uczestnictwo w projektach badawczych przewidziane są nagrody w postaci kart prezentowych.

▲ Mali medycy szczerze wypełnili salę CKD

▲ Koordynatorki Projektu dr Barbara Purandare i dr Kamila Stawczyk-Eder

▲ Wykład inauguracyjny wygłosiły Nadia Sieńczuk i Renata Dolata ze Szkoły Podstawowej im. Arkadego Fiedlera w Czapurach

W ramach Projektu Mały Medyk zaplanowane zostały także warsztaty dla rodziców z zakresu rozwoju kompetencji wychowawczych i społecznych. W tym roku może wziąć w nich udział 100 osób.

Podczas spotkania inauguracyjnego, które odbyło się w CKD, wykład

na temat swoich pasji wygłosiły Nadia Sieńczuk i Renata Dolata ze Szkoły Podstawowej im. Arkadego Fiedlera w Czapurach. O swoich doświadczeniach z medycznych misji opowiedział Jacek Jarosz reprezentujący Fundację Redemptoris Missio. ■ **hc**

▲ Reprezentanci władz Uczelni profesorowie Małgorzata Kotwicka i Ryszard Marciniak podzielił dobry nastrój uczestników

▲ Jacek Jarosz reprezentujący Fundację Redemptoris Missio

Dziedzictwo przeszłości w medycynie współczesnej

W roku obchodów stulecia założenia Uniwersytetu Poznańskiego, w Centrum Kongresowo-Dydaktycznym UMP odbył się XXV Zjazd Polskiego Towarzystwa Historii Nauk Medycznych, który poświęcono pamięci prof. Adama Wrzosa, jednego z inicjatorów ruchu naukowego w dziedzinie historii i filozofii medycyny oraz historii nauk przyrodniczych w Polsce, organizatora i pierwszego dziekana Wydziału Lekarskiego UP oraz założyciela i pierwszego kierownika Katedry Historii Medycyny naszej Alma Mater.

Otwarcia Zjazdu, którego tematyką wiodącą było „Dziedzictwo przeszłości w medycynie współczesnej” i nad którym honorowy patronat objął JM Rektor UMP prof. dr. hab. Andrzej Tykarski, dokonała Prezes PTHNM oraz Kierownik Katedry Historii i Filozofii Nauk Medycznych prof. dr. hab. Anita Magowska. Uroczystość otwarcia uświetnili swoją obecnością m.in. reprezentujący JM Rektora Prorektor ds. Promocji i Współpracy z Regionem prof. dr. hab. Michał Musielak, reprezentujący Wielkopolską Izbę Lekarską dr Andrzej Baszkowski, profesorowie-seniorzy prof. Wanda Kocięcka i prof. Zyta Płotkowiak oraz dr Włodzimierz Witczak, zastępca redaktora naczelnego „Archiwum Historii i Filozofii Medycyny”. Goście oraz uczestnicy Zjazdu, a także obecni na sali studenci i doktoranci wysłuchali następnie koncertu w wykonaniu kwartetu smyczkowego uczniów Poznańskiej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej II stopnia im. M. Karłowicza. W programie koncertu znalazły się tak popularne utwory kameralne, jak na przykład *Eine kleine Nachtmusik* A. W. Mozarta (KV 525).

W otwierającej Zjazd sesji plenarnej wystąpiło trzech prelegentów reprezentujących trzy dziedziny naukowe oraz trzy poznańskie uczelnie i instytucje badawcze. Prof. Jan Barciszewski z Instytutu Chemii Bioorganicznej PAN opowiadał ze swadą o początkach molekularnych nauk o życiu, a jego prezentację ilustrowały nie tylko interesujące slajdy, lecz także ustawiony na podium ponad dwumetrowy model helisy DNA, z którym wielu uczestników Zjazdu wykonało sobie pamiątkowe

zdjęcie. Profesor Grzegorz Raubo z Instytutu Filologii Polskiej UAM zaprezentował najważniejsze wątki medyczne pojawiające się w literaturze polskiej od XVI do XVIII wieku, wskazując na wyraźną obecność elementów teorii hipokratejskiej w literaturze pięknej i piśmiarstwie politycznym tego okresu, natomiast związana z Akademią Muzyczną im. Jana Paderewskiego w Poznaniu kompozytorka i skrzypaczka prof. dr. hab. Katarzyna Taborowska-Kaszuba wygłosiła intrygujący wykład poświęcony chorobie jako inspiracji dla twórców muzyki poważnej i rozrywkowej.

W dwudniowych obradach wzięło udział ponad pięćdziesięciu referentów reprezentujących piętnaście ośrodków akademickich w kraju. Wystąpienia poświęcono m.in. dziejom medycyny w epoce przedklinicznej, historii ginekologii, położnictwa i pielęgniarstwa, muzealnictwu medycznemu i medycynie społecznej. Najliczniej reprezentowany nurt stanowiła biografistyka medyczna. Prelegenci najchętniej podejmowali przy tym problematykę dotyczącą rozwoju nauk medycznych i farmaceutycznych w XIX i XX wieku, acz niektóre wykłady dotyczyły także antycznych oraz średniowiecznych procedur leczniczych. Wśród uczestników Zjazdu znaleźli się przedstawiciele nauk medycznych, nauk farmaceutycznych, nauk o zdrowiu, nauk humanistycznych i nauk o sztuce, co gwarantowało ożywione, wielowymiarowe dyskusje oraz jednoznacznie wskazywało na interdyscyplinarny charakter historii medycyny i nauk pokrewnych.

▼ Dr Michał Owecki i mgr farm. Piotr Skalski

▲ Profesor Jan Barciszewski

▲ Profesor Anita Magowska

Kolejny, XXVI Zjazd PTHNM, którego organizatorem zostało Collegium Medicum UMK, odbędzie się za trzy lata w Bydgoszczy. ■

dr Katarzyna Pękacka-Falkowska

V Europejska Sesja Chirurgii Laryngologicznej Live

W Klinice Laryngologii i Onkologii Laryngologicznej 27 listopada br. odbyła się już V sesja w której uczestniczyło 12 klinik europejskich.

Pokazano 22 nowoczesne operacje w zakresie krtani, gardła i szyi. Były to operacje onkologiczne, jak i poprawiające głos. Najczęściej były to różne metody leczenia raka krtani z zachowaniem tego narządu. Były też dwie bardzo rozległe operacje szyjne usuwania mnogich przerzutów do węzłów chłonnych szyjnych. Z operacji minimalnie inwazyjnych należy podkreślić wykonywane w znieczuleniu miejscowym z użyciem giętkiego włókna laserowego zabiegi poprawiające głos. Jednak większość zabiegów wykonywana była endoskopowo z użyciem lasera CO₂, robota chirurgicznego jak i z użyciem metod tradycyjnych. Sesja była odbierana na całym świecie, na wszystkich kontynentach przez ok. 35 tysięcy lekarzy. Spotkała się z bardzo żywym zainteresowaniem o czym świadczyły liczne pytania docierające do studia centralnego. Było ono w Poznaniu gdzie 6 moderatorów, laryngologów z różnych krajów, jak i ok 20 informatyków nadzorowało i koordynowało przebieg całości. Europejskie Towarzystwo Laryngologiczne, największa organizacja laryngologów w Europie, uznała to wydarzenie za najważniejsze w roku 2019.

Organizatorami byli: Klinika Laryngologii i Onkologii Laryngologicznej, Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe, Europejskie Towarzystwo Laryngologiczne. ■

prof. Witold Szyfter, prof. Małgorzata Wierzbicka

Luminarze poznańskiej medycyny

Katedra i Zakład Historii i Filozofii Nauk Medycznych, Stowarzyszenie Absolwentów naszego Uniwersytetu oraz Wielkopolska Izba Lekarska to organizatorzy II Konferencji Naukowej pt. „Luminarze poznańskiej medycyny akademickiej w międzywojniu i okresie powojennym”. Konferencja odbyła się 27 listopada br. w Sali Lubrańskiego Collegium Minus.

W imieniu organizatorów zebranych gości przywitali profesorowie Anita Magowska i Przemysław Mańkowski. Następnie przedstawiono sylwetki wybitnych lekarzy, naukowców, pionierów swoich dziedzin: profesorów Ireneusza Wierzejewskiego, Stefana Dąbrowskiego, Stanisława Kalandyka, Edwarda Lubicz-Niezbittowskiego, Rudolfa Weigla, Edmunda Chróścielewskiego oraz pionierów neurologii i dermatologii.

W drugiej części Konferencji przedstawiono wybitnych chirurgów: profesorów Hieronima Strzyżewskiego i Romana Drewsa, pediatrów: profesorów

Olecha Szczepkiego i Teodora Rafińskiego oraz sylwetki profesora Witolda Woźniaka i Antoniego Horsta. ■

▼ Profesorowie Anita Magowska i Przemysław Mańkowski oraz prowadzący Konferencję dr Patrycja Sosnowska i dr Jan Nowak

„Zastrzyk” Rektora

Tegoroczne grono laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych przyjętych na pierwszy rok studiów na Wydziały Lekarski, Medyczny i Farmaceutyczny odebrało jednorazowe stypendium Rektora na wspólnym spotkaniu z władzami Uczelni.

Najlepszym z najlepszych „Zastrzyki Finansowe Rektora” wręczył JM Rektor prof. dr hab. Andrzej Tykarski w towarzystwie Prorektora ds. Nauki i Rozwoju prof. dr hab. Michał Nowickiego i dr. hab. Piotra Rzymkiego — opiekuna kursu przygotowawczego do egzaminu praktycznego z olimpiady biologicznej.

Jak podkreślił JM Rektor szczególne miejsce w naszej Uczelni zajmują studenci, bo to wielokrotnie dzięki nim niemożliwe staje się możliwym, a kipiący entuzjazm zaraża pracowitością innych. Napawa nas dumą, że Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu wybrały osoby tak utalentowane, dla których Uczelnia pozostanie w przyszłości miejscem pracy i rozwoju pasji. ■ **db**

I warsztaty chirurgii robotowej w nowotworach głowy i szyi

W dniach 14–15 listopada 2019 roku w Wielkopolskim Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie w Poznaniu odbyły się I Warsztaty Chirurgii Robotowej w Nowotworach Głowy i Szyi. Organizatorem warsztatów była Katedra i Klinika Chirurgii Głowy, Szyi i Onkologii Laryngologicznej Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

Przezuczną chirurgię robotową (TORS) z wykorzystaniem systemu da Vinci to nowoczesna metoda operacyjnego leczenia nowotworów

regionu głowy i szyi pozwalająca chirurgom uzyskać bardzo dobry wgląd w pole operacyjne obejmujące struktury górnej części drogi oddechowo-pokarmowej. Dzięki temu możliwe jest niezwykle precyzyjne usunięcie guza z zachowaniem odpowiedniego marginesu zdrowych tkanek i zdecydowane zmniejszenie urazu okołoperacyjnego. Nowa technika zapewnia dobrą efektywność leczenia chirurgicznego i pozwala, w wielu przypadkach, uniknąć leczenia uzupełniającego (radioterapii, radiochemioterapii). Tym samym, stopień nasilenia objawów niepożądanych spowodowanych leczeniem jest mniejszy a jakość życia chorych zdecydowanie lepsza.

W Polsce pionierską operację polegającą na usunięciu guza części ustnej gardła z wykorzystaniem systemu da Vinci Xi przeprowadził prof. dr hab. n. med. Wojciech Golusiński w Katedrze i Klinice Chirurgii Głowy, Szyi i Onkologii Laryngologicznej w Poznaniu w marcu 2019 roku. Od tego czasu w Klinice przeprowadzono 20 operacji TORS w zakresie gardła środkowego i górnego piętra krtani.

W kursie wzięli udział doświadczeni specjaliści otorynolaryngolodzy chirurgicy głowy i szyi, onkolodzy i rehabilitanci. ■

prof. Wojciech Golusiński

Gimnastyka słowiańska dla kobiet

W dniach 5–7 listopada 2019 r. podczas 2nd Congress Quality of Life in Interdisciplinary Approach w Kochcicach koło Częstochowy miałam przyjemność zaprezentować, wraz z mgr Magdaleną Napieralską z Zakładu Fizjoterapii, zrekonstruowany w 1999 r. na Białorusi przez prof. Gienadija Adamowicza, system tradycyjnej gimnastyki słowiańskiej dla kobiet.

Była to też okazja do przedstawienia wstępnych rezultatów badania efektów jej regularnej praktyki w projekcie pt. „Ocena wybranych parametrów sprawności układu odpornościowego oraz równowagi hormonalnej u kobiet ćwiczących jogę i gimnastykę słowiańską dla kobiet” (zgoda komisji bioetycznej KBUMP nr 1263/18). Opiekunami naukowym badania byli prof. dr hab. n. med. Grzegorz Dworacki, immunolog kliniczny, patomorfolog oraz dr med. Mateusz Madejczyk, ginekolog, immunolog kliniczny. Za opiekę merytoryczną nad poprawnością nauki i wykonania ćwiczeń była odpowiedzialna mgr Oksana Pawłowska, uczennica G. Adamowicza w zakresie gimnastyki słowiańskiej i instruktorka od 2005 r. Zajęcia w grupie badawczej prowadziła mgr Magdalena

▲ Na zdjęciu od lewej: mgr Agnieszka Pluto-Prądyńska, mgr Dorota Słupianek (instruktorka GSK z Zabrze), mgr Magdalena Napieralska, prof. Jacek Wąsik (organizator Kongresu)

Napieralska, a pomysłodawczynią i koordynatorką badania była mgr Agnieszka Pluto-Prądyńska, instruktorka jogi i gimnastyki słowiańskiej dla kobiet.

W bieżącym roku akademickim w naszym Uniwersytecie pojawiła się możliwość nauki gimnastyki słowiańskiej

dla kobiet — zainteresowane panie zapraszam do kontaktu z paniami: Izabela Rogal ze Studium WF (izarogal@ump.edu.pl) oraz Agnieszka Pluto-Prądyńska (agapp@ump.edu.pl). ■

Agnieszka Pluto-Prądyńska

Nowatorska operacja

W Ortopedyczno-Rehabilitacyjnym Szpitalu Klinicznym im. Wiktora Degi 25 listopada 2019 r. przeprowadzona została innowacyjna operacja wszczepienia endoprotezy stawu kolanowego z zastosowaniem implantu „custom made”, tj. implantu zaprojektowanego i wykonanego specjalnie dla danego pacjenta.

Zabieg przeprowadził zespół Kliniki Ortopedii Ogólnej, Onkologicznej i Traumatologii, kierowanej przez prof. dr hab. med. Jacka Kruczyńskiego. Operację 30 letniej pacjentki, chorującej na młodzieńcze reumatoidalne zapalenie stawów, przeprowadzili dr n. med. Waldemar Woźniak — specjalista w ortopedii i traumatologii narządu ruchu, w asyście prof. dr hab.

med. Jacka Kruczyńskiego oraz lek. Sławomira Michalaka. Mając na względzie małość pacjentki, której konsekwencją są małe rozmiary układu kostno-stawowego, niemożliwym okazało się użycie powszechnie stosowanych implantów standardowych.

W wyniku współpracy dr n. med. Waldemara Woźniaka z inżynierem firmy Stanmore Implants z Wielkiej Brytanii, na podstawie pogłębionej diagnostyki, w tym badań radiologicznych (tomografii komputerowej, RTG oraz rezonansu magnetycznego) powstał projekt, a następnie implant stawu kolanowego „custom, made” oraz narzędzia „custom, made”, przy pomocy których implant został wszczepiony.

Sama operacja wszczepienia endoprotezoplastyki stawu kolanowego polega na wymianie powierzchni stawowych

i zastąpieniu ich implantami metalowymi, co prowadzi do poprawy osi kończyny i odzyskania prawidłowego balansu więzadłowego stawu kolanowego.

Zabiegi z zastosowaniem implantu „custom made” najczęściej stosowane są w przypadkach onkologicznych, gdzie zachodzi konieczność zastąpienia zniszczonej procesem kości dużym implantem. W tym przypadku wyzwaniem zarówno dla lekarzy jak i konstruktorów była konieczność zastosowania implantu niestandardowego — bardzo małej wielkości.

Po zakończeniu leczenia operacyjnego i rehabilitacji, pacjentka, która obecnie porusza się korzystając z kul pachowych oraz wózka inwalidzkiego odzyska pełną sprawność w poruszaniu się. ■

Agnieszka Wróblewska

Stopnie naukowe

Doktoraty

Stopnie naukowe doktora w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki medyczne otrzymali:

– lek. dent. Magdalena Wilczak z Katedry i Kliniki Stomatologii Zachowawczej i Endodoncji UM w Poznaniu. Rozprawa doktorska „Ocena zawartości wybranych metali i stopnia peroksydacji lipidów w ślinie u kobiet ciężarnych”. Promotor: prof. dr hab. Anna Surdacka.

– mgr zdrowia publicznego Kornela Cieślak z Uniwersyteckiego Centrum Stomatologii i Medycyny Specjalistycznej w Poznaniu. Rozprawa doktorska „Czynniki determinujące satysfakcję pacjenta z udzielonych w Wielkopolsce świadczeń stomatologicznych”. Promotor: prof. dr hab. Anna Surdacka.

– lek. Anna Grądzka-Luczevska z Ginekologiczno-Położniczego Szpitala Klinicznego z Katedry i Kliniki Neonatologii w Poznaniu (PNSMBN). Rozprawa doktorska „Wpływ okołoporodowej kolonizacji *Ureaplasma spp* na rozwój zakażenia oraz zachorowalność na wybrane jednostki chorobowe wśród noworodków urodzonych < 30 tygodnia ciąży”. Promotor: prof. dr hab. Marta Szymankiewicz-Bręborowicz.

– lek. Joanna Świder-Musielak ze Studiów Doktoranckich w Katedrze i Klinice Perinatologii i Ginekologii w Poznaniu. Rozprawa doktorska „Ocena stanu układu hemostazy w ciążach powikłanych stanem przedrzucawkowym oraz małopłytkowością izolowaną o różnej etiologii”. Promotor: prof. dr hab. Grzegorz H. Bręborowicz.

– lek. dent. Joanna Kurpik z Katedry i Kliniki Ortopedii Szczękowej i Ortodoncji UM w Poznaniu. Rozprawa doktorska „Porównanie analiz cefalometrycznych telerentgenogramów głowy dzieci z zespołem Downa i bez tego zespołu”. Promotor: prof. dr hab. Teresa Matthews-Brzozowska.

– lek. Michał Kloska z Lehigh Valley Hospital w Allentown, Pensylwania, USA (PNSMBN). Rozprawa doktorska „Rola stresu oksydacyjnego w etiopatogenezie nieswoistych chorób zapalnych jelit”. Promotor: prof. dr hab. Marian Grzymisławski. promotor pomocniczy: dr n. med. Dorota Mańkowska-Wierzbicka.

– lek. Tomasz Pabin z Oddziału Okulistyki, Szpitala Wojewódzkiego w Koszalinie (PNSMBN). Rozprawa doktorska „Wpływ usunięcia błony nasiatkówkowej w trakcie pars plana witektoemii na integralność i grubość warstwy włókien nerwowych siatkówki w obrazie spektralnej optycznej koherentnej tomografii”. Promotor: prof. dr hab. Marcin Stopa.

– lek. dent. Anna Walerczyk-Sas z Orient Stomatologia NZOZ w Poznaniu (PNSMBN). Rozprawa doktorska „Oce-

na czynników utraty twardych tkanek zębów niepróchnicowego pochodzenia u młodzieży uprawiającej sport”. Promotor: prof. dr hab. Anna Surdacka.

– lek. Maciej Kluczyński z Indywidualnej Praktyki Lekarskiej w Poznaniu (PNSMBN). Rozprawa doktorska „Ocena wyników miejscowego podania kwasu traneksamowego w endoprotezoplastyce stawu kolanowego”. Promotor: prof. dr hab. Jacek Kruczyński.

– lek. Janusz Adamek. Rozprawa doktorska „Ocena zależności pomiędzy stopniem zaawansowania zmian zwyrodnieniowych a wybranymi pierwiastkami oksydacyjnymi, enzymatycznymi, metalami oraz metaloidami w tkance krążka międzykręgowego u chorych leczonych operacyjnie”. Promotor: dr hab. n. med. Łukasz Kubaszewski, promotor pomocniczy: dr Miłkołaj Dąbrowski.

– mgr Kamila Mortka. Rozprawa doktorska „Ocena wybranej aplikacji kinetyterapeutycznej u osób z paluchem koślawym”. Promotor dr hab. Przemysław Lisiński, prof. UM, promotor pomocniczy: dr Agnieszka Wiertel-Krawczuk.

– mgr Bartosz Grobelny. Rozprawa doktorska „Wpływ zaburzenia koordynacji psychomotorycznych na ruchy oka w trakcie poszukiwania wizualnego u dzieci z grup ryzyka dysleksji”. Promotor: prof. dr hab. Ewa Mojs.

W dyscyplinie nauki farmaceutyczne:

– mgr farm. Michał Falkowski, absolwent Niestacjonarnych Studiów Doktoranckich na Wydziale Farmaceutycznym UMP, w Katedrze i Zakładzie Technologii Chemicznej Środków Leczniczych UMP. Rozprawa doktorska „Podstawione i dendrymeryczne porfirazy siarkowe o potencjalnym zastosowaniu w medycynie – synteza i charakterystyka fizykochemiczna”. Promotor: prof. dr hab. Tomasz Gośliński.

– mgr anal. med. Hanna Hołysz. Rozprawa doktorska „Próba identyfikacji markerów raka piersi w oparciu o analizę polimorfizmów w genach ABCB1, LEP i LEPR oraz ocena roli glikoproteiny-P w odpowiedzi komórek linii raka piersi na działanie doksorubicyny”. Promotor: dr hab. Błażej Rubiś.

– mgr farm. Michał Predecki. Rozprawa doktorska „Poszukiwanie biomarkerów genetycznych i biochemicznych o możliwym znaczeniu diagnostycznym i terapeutycznym u chorych z chorobą Alzheimera”. Promotor: prof. dr hab. Jolanta Dorszewska.

– mgr chemii Ewelina Wieczorek-Szweda, absolwentka Niestacjonarnych Studiów Doktoranckich na Wydziale Farmaceutycznym UMP, w Katedrze i Zakładzie Technologii Chemicznej Środków Leczniczych UMP. Rozprawa doktorska „Synteza i charakterystyka fizykochemiczna podstawionych aminoporfirazy i diazepinoporfirazy o potencjalnej aktywności biologicznej”. Promotor: prof. dr hab. To-

masz Gośliński, promotor pomocniczy: dr n. farm. Jarosław Piskorz. Rada Wydziału wyróżniła rozprawę doktorską.

– mgr farm. Dariusz Młynarczyk, absolwent Niestacjonarnych Studiów Doktoranckich na Wydziale Farmaceutycznym UMP, w Katedrze i Zakładzie Technologii Chemicznej Środków Leczniczych UMP. Rozprawa doktorska „Tribenzoporfirazy o potencjalnym zastosowaniu w terapii fotodynamicznej – synteza i charakterystyka fizykochemiczna”. Promotor: prof. dr hab. Tomasz Gośliński, promotor pomocniczy: dr n. farm. Wojciech Szczołko.

– mgr farm. Beata Czarczyńska-Goślińska, asystent w Katedrze i Zakładzie Technologii Postaci Leku UMP. Rozprawa doktorska „Oznaczanie w wybranych matrycach związków z grup parabenów i bisfenoli”. Promotor: dr hab. inż. Agnieszka Zgoła-Grześkowiak z Politechniki Poznańskiej.

W dyscyplinie nauki o zdrowiu otrzymali:

– mgr Marek Dąbrowski. Rozprawa doktorska „Symulacja w edukacji służb specjalnych w Medycynie Pola Walki w wybranych krajach – analiza i porównanie modelu kształcenia”. Promotor dr hab. Kamil Torres, promotor pomocniczy dr Michael S. Czekało.

– mgr Beata Dzik. Rozprawa doktorska „Analiza kosztów leków i materiałów medycznych niezbędnych do wykonania angioplastyki wieńcowej”. Promotor dr hab. Artur Baszko.

– mgr Tomasz Kostyk. Rozprawa doktorska „Osteoporoza w populacji wielkomięskiej na przykładzie mieszkańek Poznania”. Promotor dr hab. Piotr Leszczyński, prof. UM.

– mgr Jolanta Skorut-Zajac. Rozprawa doktorska „Eksperymenty medyczne na więźniach obozu Auschwitz- Birkenau a założenia nazistowskiej higieny ras”. Promotor prof. dr hab. med. Michał Musielak, promotor pomocniczy dr Katarzyna Beata Głodowska.

– mgr Marlena Szewczyk. Rozprawa doktorska „Analiza potrzeb i jakości życia osób po 75. roku życia mieszkających w środowisku domowym”. Promotor prof. dr hab. Katarzyna Wieczrowska-Tobis. Rada Wydziału wyróżniła rozprawę doktorską.

Habilitacje

– dr hab. Bogdan Batko – dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplina nauki medyczne, cykl publikacji: „Nieadekwatnie kontrolowana choroba zapalna stawów – wybrane aspekty kliniczne i immunologiczne”.

– dr hab. Dorota Sikorska – dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplina nauki medyczne, cykl publikacji: „Wpływ leczenia inhibitorami TNFa na parametry biochemiczne i kliniczne u chorych na choroby reumatyczne”.

– dr hab. Barbara Kuźnar-Kamińska – dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplina nauki medycznej, cykl publikacji: „Znaczenie przewlekłej obturacyjnej choroby płuc w procesie nowotworzenia niedrobnokomórkowego raka płuca”.

– dr hab. Dariusz Łątka – dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplina nauki medycznej, monografia: „Artroplastyka jako alternatywa spondylozy w leczeniu dyskopatii szyjnej”.

– dr n. med. Jacek Banaszewski na podstawie oceny ogólnego dorobku naukowego i przedstawionego osiągnięcia naukowego – cyklu prac: Analiza nowych technik rekonstrukcji z wykorzystaniem wolnych płatów z mikrozespoleciem naczyniowym w regionie głowy i szyi.

– dr n. med. Magdalena Bodnar na podstawie oceny ogólnego dorobku naukowego i przedstawionego osiągnięcia naukowego – monografii: Zastosowanie wybranych markerów białkowych do oceny zdolności do tworzenia przerzutów w rakach płaskonabłonkowych krtani.

– dr n. med. Grzegorz Mięksiak. Tytuł osiągnięcia naukowego: „Rejestry operacji kregosłupowych w praktyce klinicznej”.

– dr n. farm. Jacek Kujawski, adiunkt w Katedrze i Zakładzie Chemii Organicznej UMP. Tytuł osiągnięcia naukowego: „Interakcje aktywnych biologicznie systemów azolowych w otoczeniu chemicznym – studia obliczeniowe”.

– dr n. farm. Łukasz Sobota, adiunkt w Katedrze i Zakładzie Chemii Nieorganicznej i Analitycznej UMP. Tytuł osiągnięcia naukowego: „Wybrane ftalocyjaniny, chloryny i porfirazyny do inaktywacji fotodynamicznej *Enterococcus faecalis*”.

Nominacje profesorskie

Prezydent RP Andrzej Duda nadał:

– tytuł profesora nauk medycznych i nauk o zdrowiu dr hab. Barbarze Thiem,

– tytuł profesora nauk medycznych i o zdrowiu dr hab. Beacie Stanisz.

Jego Magnificencja Rektor, Profesor Andrzej Tykarski

z głębokim żalem informuje, że z grona uniwersyteckiej społeczności odeszli:

śp. Prof. dr hab. med., doktor honoris causa, FRCP Jacek Łuczak

wieloletni kierownik Katedry i Kliniki Medycyny Paliatywnej, naszego Uniwersytetu, Dziekan Wydziału Lekarskiego w latach 1981–1982, współorganizator i założyciel pierwszego w Polsce Oddziału Opieki Paliatywnej. Znakomity naukowiec, dydaktyk i wspaniały lekarz.

Wychowawca wielu pokoleń studentów, pielęgniarek i lekarzy. Twórca Hospicjum Palium w Poznaniu, modelowego ośrodka stanowiącego wzór dla wielu tego typu placówek w Polsce i Europie. Był niestrudżonym animatorem i propagatorem opieki hospicyjnej i paliatywnej,

prowadząc wraz z zespołem, szeroką działalność edukacyjną w Polsce, a następnie w Europie środkowo-wschodniej. Założyciel i długoletni prezes Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej, przewodniczący Krajowej Rady Opieki Paliatywnej i Hospicyjnej przy Ministerstwie Zdrowia. Za swoją pracę i działalność został odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski. Wyróżniony tytułem Zasłużony dla Miasta Poznania. W 2012 roku został „Człowiekiem Roku” w plebiscycie „Głosu Wielkopolskiego”

oraz został nagrodzony Europejską Nagrodą Obywatelską przyznaną przez Parlament Europejski za zaangażowanie w pracę z ciężko chorymi oraz za rozwijanie opieki paliatywnej w Polsce, w 2015 roku przyznano mu tytuł Ambasadora Marki Wielkopolski. 14 września

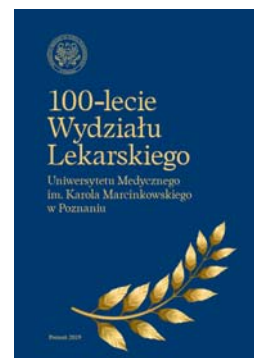
2019 r. odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski.

śp. Dr med. Bogdan Szelałowicz

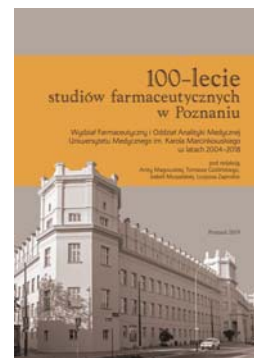
wybitny chirurg, twórca poznańskiej kardiologii dziecięcej oraz założyciel Kliniki Chirurgii Dziecięcej w Poznaniu. Odznaczony nagrodą Województwa Poznańskiego i Miasta Poznania za osiągnięcia w kardiologii dziecięcej. Odszedł od nas ratownik dziecięcych serc, zasłużony nauczyciel akademicki oraz wychowawca wielu pokoleń lekarzy.

OSTATNIO WYDANE

„100-lecie Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu” pod redakcją Ewy Wender-Ozegowskiej i Anity Magowskiej

„100-lecie studiów farmaceutycznych w Poznaniu. Wydział Farmaceutyczny i Oddział Analityki Medycznej Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w latach 2004–2018” pod redakcją Anity Magowskiej, Tomasza Goślińskiego, Izabeli Muszalskiej i Lucjusza Zaprutko

„Moździerz i pióro. O poznańskiej farmacji akademickiej z okazji jej 100-lecia” pod redakcją Anity Magowskiej, Izabeli Muszalskiej, Magdaleny Ogrodowczyk, Tomasza Goślińskiego, Lucjusza Zaprutko

FAKTY UMP

Dwumiesięcznik informacyjny nr 6/2019, Rok XVI, ISSN 1899-2978

Redaktor naczelna: Helena Czechowska

Skład i opracowanie komputerowe: Bartłomiej Wąsiel (Wydawnictwo Naukowe UMP)

Współpraca: Dominika Bazan (Dział Promocji i Karier), Mirosław Baryga (fotografie)

Adres redakcji: DS Aspirynka, ul. Rokietnicka 6, 60-806 Poznań, tel./fax: 616584103, e-mail: fakty@ump.edu.pl

Wydawca: Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, ul. Fredry 10, 60-701 Poznań

Druk: Wydawnictwo Naukowe UMP, ul. Bukowska 70, 60-812 Poznań, www.wydawnictwo.ump.edu.pl

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych i zastrzega sobie prawo do redagowania i skracania nadesłanych tekstów.

Numer zamknięto 9 grudnia 2019. Zam. nr 282/19. Nakład: 800 egz.

© Copyright by Fakty UMP, UMP

WYDAWNICTWO NAUKOWE
UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO
IM. KAROLA MARCINKOWSKIEGO
W POZNANIU

wydawnictwo.ump.edu.pl

▲ Władze CNJA z gościem Lt. Col. LaMotte z Wysuniętego Elementu Dowodzenia Armii USA w Europie

▲ Mówcy i goście. Od lewej: dr hab. Kalinowska, prof. Wender-Ożegowska, prof. Ziemińska, Lt. Col. LaMotte

Święto Dziękczynienia

Studenci programów anglojęzycznych obchodzenie Święta Dziękczynienia traktują jak dobrą tradycję i okazję do wspólnej zabawy. Tegoroczne Święto odbyło się 28 listopada w Pawilonie 11 tzw. Iglicy na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich. Gospodarzem spotkania była Dyrektorka Centrum Nauczania w Języku Angielskim, profesor Katarzyna Ziemińska, która przywitała wszystkich zaproszonych gości. W spotkaniu uczestniczyła także Prorektorka ds. Organizacji i Współpracy z Zagranicą, prof. Ewa Wender-Ożegowska.

▲ Przemawia Prorektorka prof. Ewa Wender-Ożegowska

▲ Nagrodzony student

▲ Występ studentów — Joana Beltrano i Sher Hashmi

▲ Występ studentów — Thomas Piekut i Thaddeus Wiktor

▲ Występ studentów — Yu-Yi Wang i Ching En Wen

▲ Nagrodzony student

